

โครงการสัมมนา

เรื่อง “9.5 แส่นล้านบาท และอนาคตการบริหารจัดการน้ำ ของประเทศไทย?”

หัวข้อการอภิปราย

เรื่อง “การดำเนินงานของส่วนราชการที่ส่วนเกี่ยวข้อง
ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ”

โดยกรมทรัพยากรน้ำ
26 มิถุนายน 2558

ภารกิจกรมทรัพยากรน้ำ

ภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545 มีดังนี้

กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจเกี่ยวกับ**การเสนอแนะ**ในการจัดทำนโยบายและแผนและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ **บริหารจัดการ พัฒนาอนุรักษ์** **ฟื้นฟู** รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และ**แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ** พัฒนาวិชาการ กำหนดมาตรฐานและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำ ทั้งระดับภาพรวมและระดับลุ่มน้ำ **เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน**

“บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเป็นระบบลุ่มน้ำ
โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และยั่งยืน”

1. จัดทำนโยบายและแผน ส่งเสริมความร่วมมือการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการอย่างเป็นระบบ ระดับประเทศและระหว่างประเทศ
2. ส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มศักยภาพการขับเคลื่อนองค์กรและเครือข่ายลุ่มน้ำ
3. อนุรักษ์ ปันฟู พัฒนาประสิทธิภาพแหล่งน้ำ และรักษาความสมดุลระหว่างระบบนิเวศของแหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ
4. พัฒนาองค์ความรู้ ระบบข้อมูล กำหนดมาตรฐานด้านบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และระบบเตือนภัยแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ของทุกภาคส่วน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาน้ำอุปโภคบริโภค

การดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำภายใต้ แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากร น้ำ

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

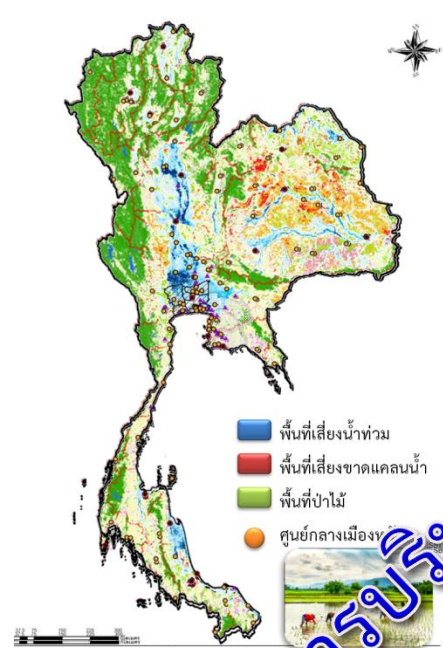

คำสั่งและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

1. ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 85/2557 ลงวันที่ 3 ก.ค. 2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (พล.อ. ฉัตรชัย สาริกัลยะ รองหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ เป็นประธาน) โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดกรอบนโยบายและแผนงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การป้องกันและแก้ปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง และคุณภาพน้ำของประเทศ เพื่อให้การบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบูรณาการ
 - ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 กระทรวง 14 กรม
 - โดยคณะกรรมการฯ ได้จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ปี พ.ศ. 2558 – 2569) ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
2. คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2558 เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ปี พ.ศ. 2558 – 2569) ตามที่คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เสนอ เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศต่อไป

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

1

การจัดการน้ำ **อุปโภคบริโภค**

2

สร้างความมั่นคงน้ำภาค **การผลิต**
(เกษตร/อุตสาหกรรม)

3

การจัดการ **น้ำท่วม** และ **อุทกภัย**

4

การจัดการ **คุณภาพน้ำ**
น้ำเสีย น้ำเค็ม

5

การอนุรักษ์ฟื้นฟู **ป่าต้นน้ำ** และ
ป้องกันการ **พังทลายของดิน**

6

การบริหารจัดการ

เป้าหมายแผนงานโครงการตามแผนยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ

ยุทธศาสตร์

กิจกรรม

เป้าหมายทั่วประเทศ

1. การจัดการน้ำ
อุปโภคบริโภค

จัดหาแหล่งน้ำผิวดิน/น้ำบาดาล และ
พัฒนาประปาชนบทหรือประปา
หมู่บ้าน

หมู่บ้านไม่มีระบบประปา 7,490
หมู่บ้าน

2. การสร้างความ
มั่นคงของน้ำภาคการ
ผลิต

ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำต้นทุนเพื่ออุปโภคบริโภคและเกษตร
นอกเขตชลประทาน 6,926 แห่ง

- ปริมาณน้ำ 1888 ล้านลบ.ม.
- พื้นที่รับประโยชน์ 2.3 ล้านไร่
- ประชาชนรับประโยชน์ 2.5 ล้านครัวเรือน

3. การบริหารจัดการ

- จัดทำ/เสนอ (ร่าง) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ...
- ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ทั้งระดับชาติและระดับลุ่มน้ำ
- สนับสนุนองค์กรชุมชน องค์กรลุ่มน้ำ และเครือข่าย
ระหว่างลุ่มน้ำ ให้มีความเข้มแข็ง
- จัดทำแผนยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติการลุ่มน้ำ
- การศึกษา วิจัย แนวทางการจัดการทรัพยากรน้ำ/ลุ่มน้ำ
สาขา
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ

บริหารจัดการ 25 ลุ่มน้ำ
มีประสิทธิภาพ

สถ.

ทน.

ทบ.

กปภ.

เป้าประสงค์

จัดหาน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชน

ครอบคลุมทุกหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งในพื้นที่
เศรษฐกิจพิเศษ และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

พื้นที่วิกฤต

● กลุ่มน้ำปิง
เมืองขยาย

● กลุ่มน้ำมูล

● กลุ่มน้ำชี

สัญลักษณ์

● หมู่บ้านไม่มีและซ่อมประปา

□ ขอบเขตน้ำ

● กลุ่มน้ำโขง (อีสาน)

ขาดแหล่งน้ำดิบ/ระบบประปา

ยุทธศาสตร์ 1. การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

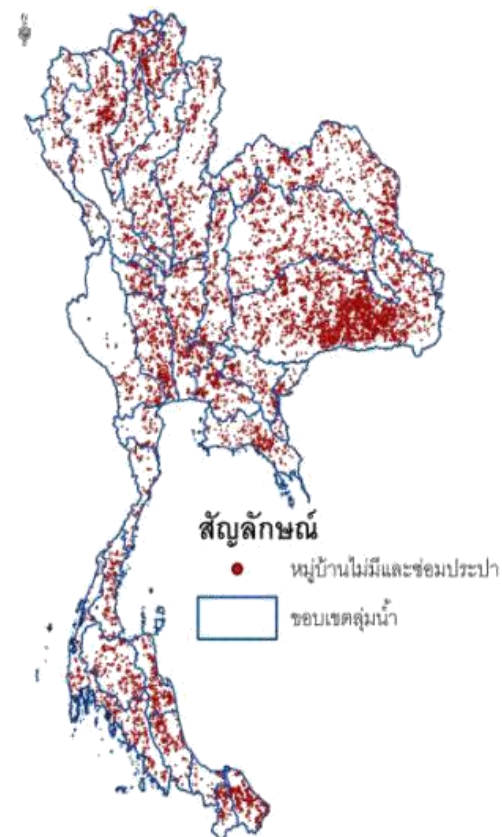
โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ได้รับจัดสรร	แผนงานประจำปีงบประมาณ (แห่ง)				
				ระยะเร่งด่วน-ระยะสั้น			ระยะกลาง	ระยะยาว
				2558	2558 (เพิ่มเติม)	2559	60-64	65 ขึ้นไป
1. จัดหาแหล่งน้ำผิวดิน/น้ำบาดาล และพัฒนาประชาชนบหรือประปาหมู่บ้าน	สำรวจเบื้องต้นและการศึกษาศักยภาพความเหมาะสมและสำรวจออกแบบ	7,490 หมู่บ้าน	2 โครงการ	-	สำรวจเบื้องต้น	ออกแบบระบบประปา	-	-

งานที่ดำเนินการ :-

- **ทน.**
 - สำรวจออกแบบแหล่งน้ำพร้อมทั้งระบบประปาให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน
 - ดำเนินการปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับใช้เป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับการทำระบบประปา
- **ทบ.**
 - ดำเนินการเจาะบ่อและก่อสร้างระบบประปาบาดาลในพื้นที่มีศักยภาพน้ำบาดาล
- **คณะกรรมการกระจายอำนาจ/อปท.**
 - จัดหาและก่อสร้างแหล่งน้ำใหม่ในพื้นที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น การขุดสระ
 - ก่อสร้างระบบประปาตามเป้าหมายที่ได้สำรวจออกแบบ

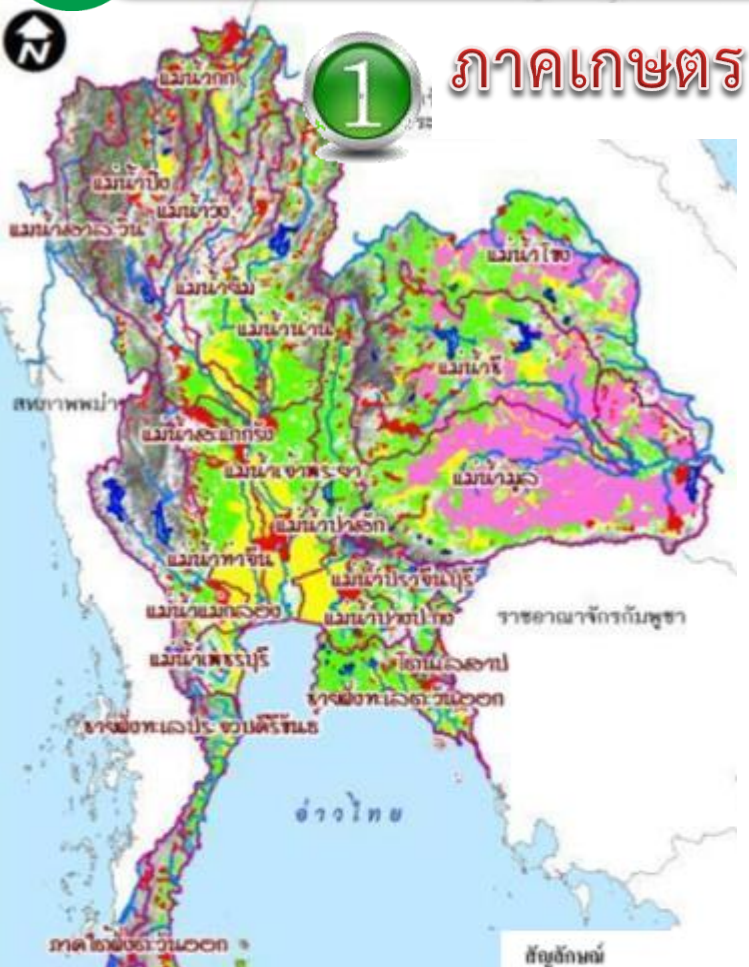
ผลที่ได้รับ :-

- ผลการสำรวจ ออกแบบ แหล่งน้ำผิวดิน/ใต้ดิน จำนวน 7,490 หมู่บ้าน
- แบบแปลนระบบประปาเพื่อก่อสร้าง (รอผลสำรวจ)

จัดหาแหล่งน้ำผิวดิน/น้ำบาดาล และพัฒนาประปาชนบทหรือประปาหมู่บ้าน

1 ภาคเกษตร

พื้นที่เกษตรชลประทานปัจจุบัน 30.22 ล้านไร่

- ปรับปรุงประสิทธิภาพโครงการเดิม
- เพิ่มปริมาณการเก็บกัก/เพิ่มพื้นที่ชลประทาน

พื้นที่ศักยภาพชลประทาน 18.8 ล้านไร่

- พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบกระจายน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝาย สถานีสูบ ปตร เป็นต้น

พื้นที่เกษตรน้ำฝน 100 ล้านไร่

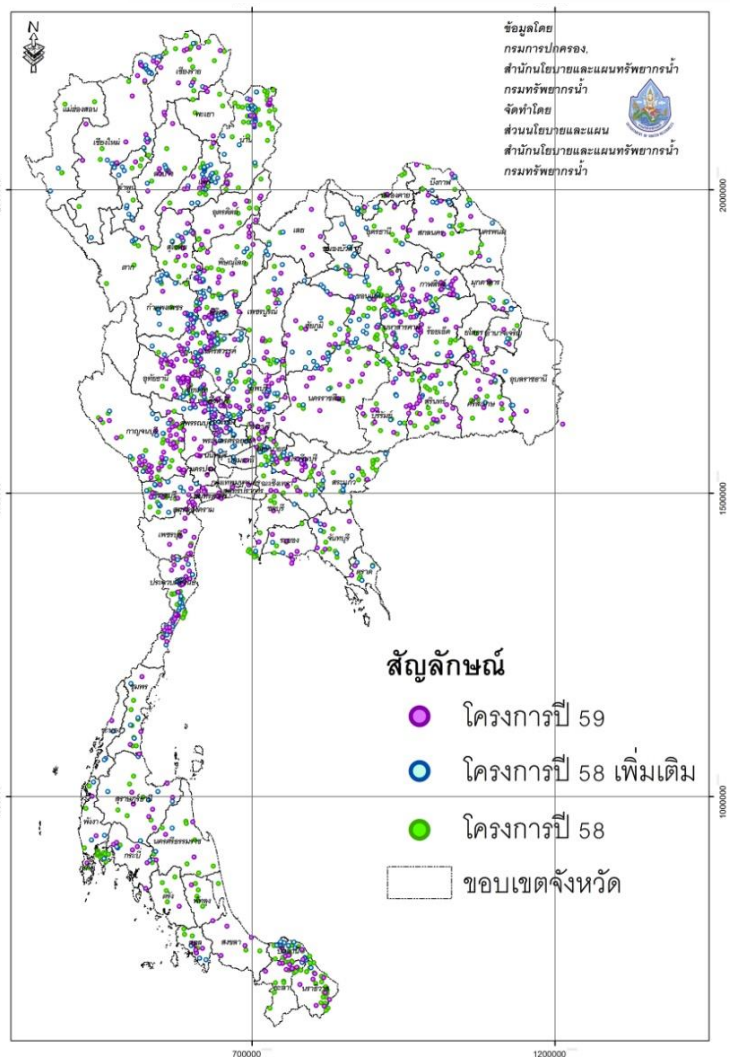
- พื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ
- อนุรักษ์น้ำในไร่นา
- อนุรักษ์ชุมชน
- น้ำบาดาลเกษตร

2 ภาคอุตสาหกรรม

จัดหาน้ำต้นทุนและโครงข่ายน้ำ

ยุทธศาสตร์ 2. การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม)

แผนงานฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ (ทน.)

ปี	จำนวน	งบประมาณ (ล้านบาท)	ปริมาณน้ำ (ล้านลบ.ม)	พ.ท.รับ ประโยชน์ (ไร่)	ครัวเรือน รับประโยชน์
2558	695	5,310	199.76	81,237	664,963
2558 (เพิ่มเติม)	524	5,717	103.96	126,054	121,284
2559	594	5,854	143.92	103,180	415,713
2560-2564	3,256	50,031	951.99	1,154,342	1,110,655
2565-2569	1,857	30,651	488.87	592,783	570,348
รวม	6,926	97,564	1888.50	2,370,129	2,570,430

ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ

3. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรน้ำ ปี 2558

- เสริมสร้างความรู้ สร้างการมีส่วนร่วม มากกว่า 200,000 คน
- คณะกรรมการลุ่มน้ำ 25 คณะ จำนวน 765 คน
- เครือข่ายการบริหารจัดการน้ำ รวม 419 กลุ่ม จำนวนรวม 25,033 คน
 - กลุ่มผู้ใช้น้ำ 351 กลุ่ม
 - กลุ่มเครือข่ายในโรงเรียน 68 กลุ่ม

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรน้ำ ปี 2558

วันอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ
วันที่ 20 กันยายน ของทุกปี

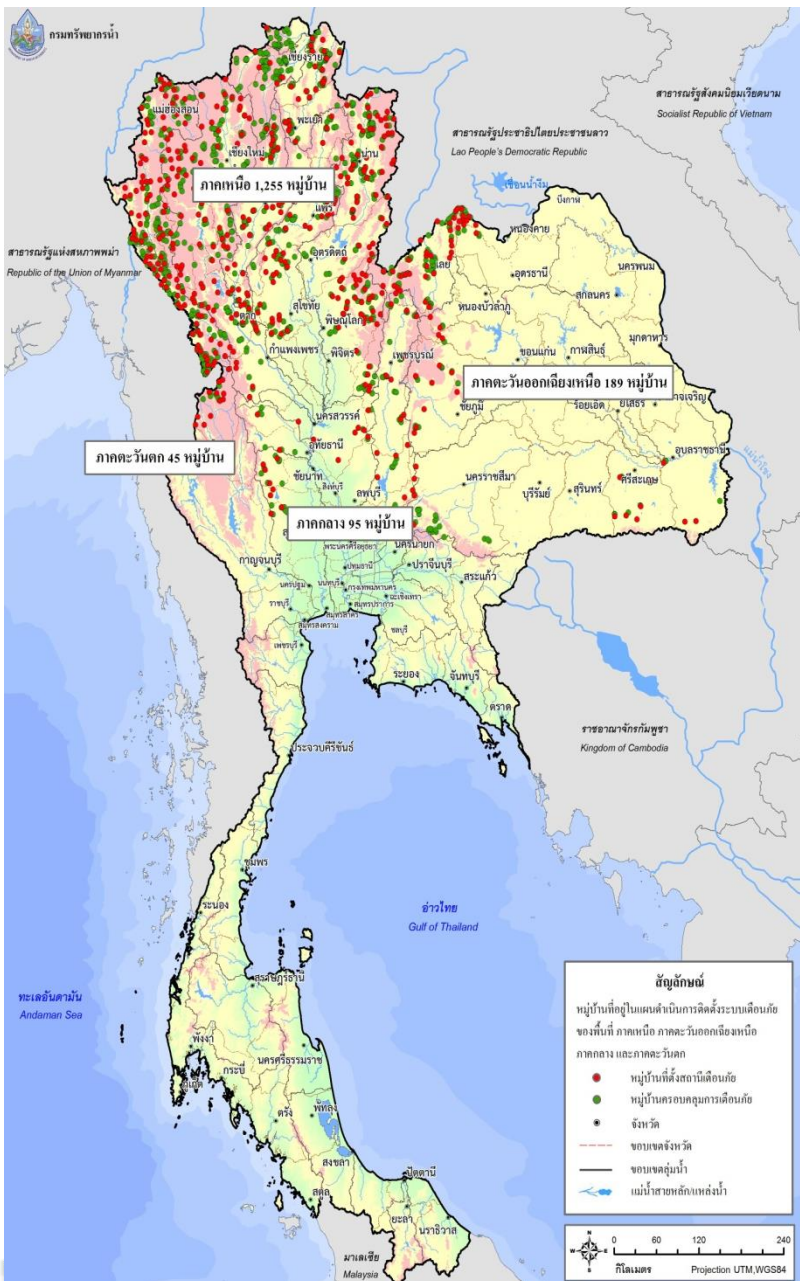
การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ

วันน้ำโลก วันที่ 22 มีนาคมของทุกปี

การเฝ้าระวัง พยากรณ์ และเตือนภัยด้านน้ำ ปี 2558

การติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย – ดินถล่มในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ราบเชิงเขา

- หมู่บ้านเสี่ยงภัยทั้งประเทศ จำนวน 6,300 หมู่บ้าน
- ติดตั้งแล้วเสร็จ จำนวน 3,207 หมู่บ้าน
- ดำเนินการ ปี 2558 จำนวน 1,584 หมู่บ้าน (ความก้าวหน้า ณ ปัจจุบัน แล้วเสร็จ 30%)
- แผนงานปี 2559 จำนวน 1,509 หมู่บ้าน

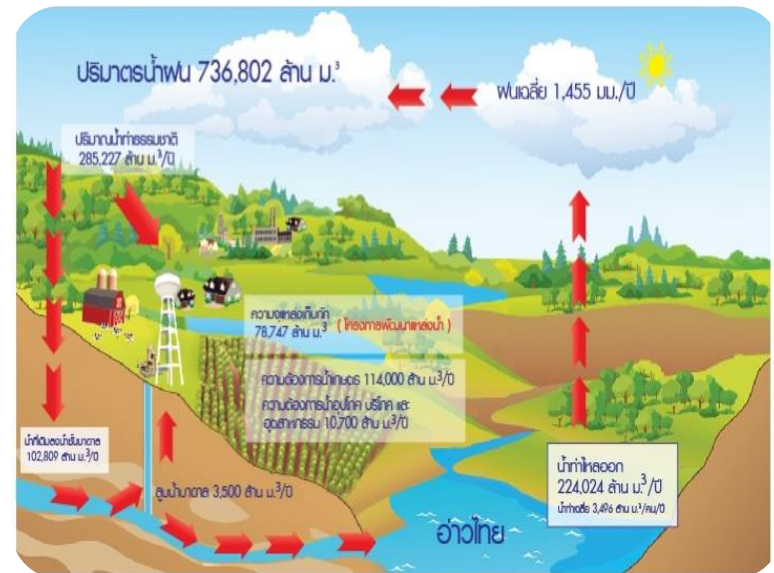
ผลการเตือนภัย

- ปี 2549 – 2557 จำนวน 2,612 ครั้ง (ไม่มีผู้เสียชีวิต)
- ปี 2558 จำนวน 192 ครั้ง (ไม่มีผู้เสียชีวิต)

การจัดองค์กรในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี 2558-2569

กลไกการบริหารจัดการที่มีอยู่ในปัจจุบัน

โครงสร้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2550

คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ประธาน: นรม./รอง นรม. ที่ได้รับมอบหมาย
เลขานุการ: อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

คณะรัฐมนตรี

คก.กำหนดนโยบายฯ
(ประธาน: พล.อ. ฉัตรชัย
สาริกัลยะ) เลขานุการ :
เจ้ากรมการทหารช่าง

เสนอแนะ

สั่งการ / อนุมัติ

สั่งการ / ประสาน

อนุมัติเงื่อนไขหลักเกณฑ์

คณะกรรมการลุ่มน้ำ 25 คณะ

ประสานงาน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ

กษ.	มท.	ทส.	วท.	ICT
- กรมชลประทาน - กรมพัฒนาที่ดิน - กรมส่งเสริมการเกษตร - สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร	- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กรมโยธาธิการและผังเมือง - การประปานครหลวง	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมป่าไม้ - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิศาสตร์สารสนเทศ	กรมอุตุนิยมวิทยา
กท.	คม.	พพ.	หน่วยงานอิสระ	อปท.
กรมอุทกศาสตร์กองทัพเรือ	กรมเจ้าท่า	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	- กรุงเทพมหานคร - อปท. อื่นๆ

ประเด็นปัญหาเชิงนโยบาย

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2550 **มีอำนาจไม่เพียงพอ**ในการสร้างเอกภาพและการผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

- **มีอำนาจ**หน้าที่เพียงเสนอแนะต่อ ครม. และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- **ไม่มีอำนาจ**ในการกำหนดนโยบายกลั่นกรองแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับน้ำก่อนเสนอ ครม.

ตามมติ ครม. 7 พ.ค. 2558 จึงมอบหมายให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) นำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ปี พ.ศ. 2558-2569) ไปปฏิบัติ ตลอดจนเร่งรัดดำเนินการตามข้อเสนอแผนการปรับปรุงองค์กร เพื่อให้มีบทบาทเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศ (National Water Board) **ที่สามารถบริหารจัดการและสั่งการหน่วยงานได้อย่างเป็นเอกภาพ**

ประเด็นปัญหาด้านกฎหมายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ยัง**ไม่มี พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ** กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำก็มีจำนวนหลายฉบับ และต่างก็มีวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้ที่แตกต่างกัน

- ข้อกำหนดในกฎหมายบางอย่างมี**ความซ้ำซ้อน** ขัดแย้ง **ไม่เชื่อมโยงกัน**
- มีช่องว่าง และ**ไม่ครอบคลุมการปฏิบัติ**ภารกิจที่จำเป็น รวมทั้ง**ขาดการบังคับใช้**อย่างมีประสิทธิภาพ
- การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ผ่านมา**ขาดเอกภาพและทิศทาง**ที่ชัดเจนตาม

กรม.มีมติเมื่อ วันที่ 22 ม.ค. 58 เห็นชอบอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.... ตามที่กรมทรัพยากรน้ำเสนอ ขณะนี้อยู่ในขั้นการพิจารณา ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

จบการนำเสนอ